

«Jasno je, da je perzonifikacija v poeziji isti čin, kot oni, ki je ustvaril bogove; razlika je samo ta, da oni ostane prost estetski videz, dočim se najvažnejši produkti mitologije ustalijo v religiji kot resnična bitja» Vischer, *Ästhetik* III, 1224. Vendar se je poosebljevanje kot umetniško sredstvo razvilo nekoliko kasneje kot mitologija sama; v antični poeziji ne bo vedno lahko razlikovati med pristno mitologijo in stilistično fikcijo. Tekom časa si je ustvarila poezija obilico perzonifikacij; nekateri pojmi imajo tudi v moderni dobi od pesniške rabe skoroda veljavnost mitologije, tako da jih moderniki pišejo celo z velikimi začetnicami: Resnica, Narava, Lepota. Seveda so se pesniki zavedali tudi potrebe, spraviti svoje stvore v sklad s sodobnim znanstvenim naziranjem. Ker pa v znanosti sami ni prišlo do nobenega enotnega naziranja, nosi vsaka pesniška fikcija značaj zasebnosti, osamelosti: v njem se vedno zrcali zgolj zasebno mnenje avtorjevo in ne strnjena vera vsega naroda. Stara mitologija je bila skupna zakladnica, iz katere so zajemali umetniki domisleke; danes se umetnik ne more naslanjati na nekaj gotovega in priznanega. «Ako posebi pri novejših pesnik ali slikar kako fizično ali moralno lastnost, potem smo si vedno svesti, da je to svojevolska in prigodna operacija; postava in pomen ne postaneta za naš občutek nikoli strnjena celota, temveč se razluščita vsak trenotek drug od drugega»¹

¹ Schnaase, *Gesch. der bildenden Kunst*, I, 64.

(Konec prihodnjič.)

C. GOLAR:

BELA NOČ.

Luna je na laze pala —
v njej se brezica utrinja,
tanke veje k tlom razgrinja,
kot bi vila se česala.

Zvezd srebrnih zlata čeda
se po nebesu sprehaja
in zamišljeno iz raja
daljno sestro, brezo gleda,

ki od hladnih ros oblita,
na planini jasni sanja
in od tajne vile tanja
je v prosojni šal ovita.

Ko bolno srce umira,
zastrmiva z brezo bélo
v zvezd blestečih se krdelo,
k tihim sestram iz vsemira.

ALOJZ GRADNIK:

BRDA.

Še se glasi tu naša govorica,
še ródu svojemu so srca verna,
še se tu čitajo pesmi Prešerna,
še je v bolesti nada pomočnica.

Še skrivna solza moči mračna lica
in še je žalost v srcu neizmerna,
ko kraj Podgore, Pevme in kraj Mirna
se v solncu zablišči bela Gorica.

Bo še živela tu naša beseda?
Bo ona še med brati sladka vez?
Bo morebiti bratu brat krvnik?

Srcé vprašuje, trepetá in gleda
na tri strani; tam že odprt je jez:
Koprivno, Rutarji in tam Ločnik.

